

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ СОЦІОЛІНГВІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

FORMATION OF INSOCIOLINGUISTIC COMPETENCE OF STUDENTS IN ELEMENTARY SCHOOL FOR ADDITIONAL INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY

Стаття присвячена актуальній проблемі формування іншомовної соціолінгвістичної компетентності (СЛК) учнів початкової школи з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). У дослідженні аналізуються теоретичні основи соціолінгвістики, зокрема модель SPEAKING Делла Хаймза, яка охоплює ключові аспекти мовлення: обстановку, учасників, мету, дії, тон, засоби, норми та жанри. Розглядаються вимоги навчальної програми України для початкової школи, які передбачають розвиток комунікативної компетентності через лінгвістичний, мовленнєвий і соціокультурний досвід, а також інтеграцію мови й культури в межах міжкультурної парадигми. Зазначається, що СЛК формується поступово: від оволодіння привітаннями в першому класі до розуміння культурних реалій і соціальних норм у четвертому класі.

Особлива увага приділяється психологічним особливостям учнів віком 6–10 років, для яких характерне формування психологічних основ особистості. На основі праць Д. Донцова виділено ключові фактори: соціальна ситуація, навчальна діяльність, спілкування, інтелектуальний розвиток і емоційні якості. Вчитель відіграє центральну роль у створенні умов для розвитку комунікативних навичок через аналітичні завдання та самостійну роботу.

У статті досліджено потенціал ІКТ для створення інтерактивного навчального середовища. Проаналізовано онлайн-сервіси, такі як Wizer.me, Kahoot.com, Storyboard, Quizlet.com, Flippity, Mozabook і Ukraine Wow, які дозволяють створювати інтерактивні вправи, тести, комікси та віртуальні екскурсії. Ці інструменти підтримують комунікативно-орієнтований підхід, наближаючи навчання до реальних мовних ситуацій і підвищуючи мотивацію учнів. Визначено критерії відбору матеріалів для ІКТ: відповідність тематиці, доступність, автентичність і наявність культурних реалій.

Наголошується на необхідності подальших досліджень щодо нормативності використання ІКТ, оптимальної тривалості занять і методів навчання. Запропоновано розробку нових методичних підходів і навчальних ресурсів для ефективного формування СЛК. Використання ІКТ сприяє створенню динамічного, культурно насиченого навчального середовища, що готує учнів до ефективної міжкультурної комунікації в глобалізованому світі.

Ключові слова: іншомовна соціолінгвістична компетентність, учні початкової

школи, інформаційно-комунікаційних технологій, комунікативно-орієнтований підхід.

The article addresses the pressing issue of developing foreign sociolinguistic competence (SLC) among primary school students through the use of information and communication technologies (ICT). The study analyzes the theoretical foundations of sociolinguistics, particularly Dell Hymes' SPEAKING model, which encompasses key aspects of speech: setting, participants, ends, acts, keys, instrumentalities, norms, and genres. It examines the requirements of the Ukrainian primary school curriculum, which emphasizes the development of communicative competence through linguistic, speech, and sociocultural experiences, as well as the integration of language and culture within an intercultural paradigm. The formation of SLC is noted to be gradual, progressing from mastering greetings in the first grade to understanding cultural realities and social norms by the fourth. Special attention is given to the psychological characteristics of students aged 6–10, a period marked by the formation of personality foundations. Drawing on D. Dontsov's framework, key factors are identified: social situation, learning activities, communication, intellectual development, and emotional qualities. The teacher plays a central role in creating conditions for developing communicative skills through analytical tasks and independent work.

The article explores the potential of ICT in creating an interactive learning environment. Online tools such as Wizer.me, Kahoot.com, Storyboard, Quizlet.com, Flippity, Mozabook, and Ukraine Wow are analyzed for their ability to facilitate interactive exercises, quizzes, comics, and virtual tours. These tools support a communicative-oriented approach, bringing learning closer to real-life language situations and enhancing student motivation. Criteria for selecting ICT materials include thematic relevance, accessibility, authenticity, and the inclusion of cultural realities.

The need for further research on the normative use of ICT, optimal lesson duration, and teaching methods is emphasized. The development of new methodological approaches and educational resources is proposed to enhance SLC formation. The use of ICT fosters a dynamic, culturally rich learning environment, preparing students for effective intercultural communication in a globalized world.

Key words: foreign sociolinguistic competence, primary schools, information and communication technologies, communication-oriented approaches.

УДК 378.147:923.2

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/83.2.17>

Кравець О.Є.,

канд. пед. наук,
доцент кафедри англійської мови
з методиками викладання в дошкільній
та початковій освіті
Житомирського державного
університету імені Івана Франка

Свириденко І.М.,

канд. пед. наук,
доцент кафедри германської філології
та зарубіжної літератури
Житомирського державного
університету імені Івана Франка

Постановка проблеми у загальному вигляді.

На сьогоднішній день актуальними постають питання, які пов'язані із відображенням національної культури та історії певної мови. Безсумнівно є той факт, що іноземна мова відіграє велике значення

у накопиченні культурних здобутків, адже саме мова відображає національний характер і створює унікальну картину світу для людей, що використовують її як засіб спілкування, зберігає культурні цінності та надбання народу у лексико-граматичному аспекті,

а також знаходить своє відображення у фольклорі, народному епосі та літературних творах.

Докорінні зміни українського суспільства, модернізація вітчизняної системи освіти, досягнення в галузі теорії та практики навчання іноземних мов зумовлюють необхідність оновлення змісту та методів застосування інноваційних підходів до їх викладання у загальноосвітніх навчальних закладах України. Тому, не випадково, однією із цілей навчання іноземної мови у загальноосвітньому навчальному закладі (ЗНЗ) є формування іншомовної соціолінгвістичної компетентності учнів початкової школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формування іншомовної соціолінгвістичної компетентності стало предметом дослідження багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців, а саме О. Бігич (аналізувала аспекти формування іншомовної комунікативної та соціокультурної компетентностей), Н. Бориско (розглядала іншомовну соціолінгвістичну компетентність як складову професійної підготовки майбутніх філологів), О. Копильченко (аналізувала методи формування соціолінгвістичної компетентності у студентів), С. Ніколаєва (одна з провідних дослідниць методики викладання іноземних мов в Україні), С. Сисоєва вивчала інтеркультурну комунікацію та розвиток професійної компетентності викладачів. До закордонних науковців відносяться: Bernard J. Baars (досліджував когнітивні аспекти мовлення, що стосуються соціолінгвістичної компетенції), Stephen N. Elliott (вивчав соціальні та комунікативні компетенції в освітньому контексті), Kees de Bot (досліджував соціолінгвістичні аспекти багатомовності та іншомовної освіти), Robert Lado (відомий дослідженнями у сфері міжкультурної комунікації та соціолінгвістичної компетенції) та багато інших.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проте, багато питань, що пов'язані із застосуванням інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) для формування іншомовної соціолінгвістичної компетентності, залишаються недостатньо вивченими, а саме:

нормативність і тривалість використання ІКТ на уроках іноземної мови в початковій школі; визначення форм, засобів і методів навчання здобувачів початкової освіти з використанням ІКТ; формування у дітей даного віку іншомовної соціолінгвістичної компетентності за допомогою ІКТ тощо. Тому ця тема є актуальною і потребує подальшого дослідження.

Мета статті – розкрити зміст поняття соціолінгвістичної компетентності та дослідити особливості його формування за допомогою інформаційно-цифрових технологій в процесі вивчення іноземної мови серед учнів початкової школи.

Виклад основного матеріалу. Реалії нашої країни зараз характерні такими процесами, які змушують велику частину населення здобувати соціолінгвістичні знання в умовах транснаціональної міграції. Переважна частина – це діти перед якими стоять завдання навчитися оцінювати численні мови та діалекти в мінливому, багатогранному соціальному ландшафті. Такий обмін знаннями відбувається через поступове формування іншомовної комунікативної компетентності, коли діти покладаються на опосередковане знання соціального статусу, а не на прямий досвід спілкування з мовцями у своєму розвитку соціолінгвістичної оцінки.

За визначенням Гончаренко С. У., іншомовна комунікативна компетентність – це здатність вирішувати актуальні завдання засобами іноземної мови у різних сферах життя (побутовій, навчальній, культурній і т. д.), а також вміння користуватися мовою задля реалізації цілей спілкування, взаємодіяти з носієм мови, досягти взаєморозуміння, враховуючи норми і традиції культури народу, для якого ця мова є рідною [1].

З визначення «соціолінгвістична компетентність» випливає, що вона має стосунок до мови й соціуму. Англійські вчені-лінгвісти Делл Хаймз (Dell Hymes) та Вільям Лабов (William Labov) займалися розробкою понять соціолінгвістики. Схематично соціолінгвістичні аспекти мови й мовлення за Д. Хаймзом можна подати у вигляді таблиці 1 [2]:

Таблиця 1

Соціолінгвістичні аспекти мови й мовлення за Д. Хаймзом (D. Hymes)

S-P-E-A-K-I-N-G		
S	Setting	(обстановка): місце, час і оточення в момент створення комунікативної або умовно-комунікативної ситуації під час реалізації процесу мовлення
P	Participants	особи, які приймають участь у реалізації процесу комунікації або залишаються пасивними слухачами
E	Ends	(результативність): відзначення факту реалізації (відсутність реалізації) поставленої мети зустрічі
A	Acts	(дії, або продукти дій): фрази, репліки, рухи та міміка, що супроводжують висловлювання одного із учасників акту мовлення
K	Keys	(інтонаційні забарвлення мовлення): ритмічні характеристики висловлювань
I	Instrumentalities	(засоби спілкування): усна або письмова мова; літературна, розмовна; формальна, неформальна; діалекти (соціалекти) та мовленнєві рівні
N	Norms	(норми): норми взаємодії, що врегульовують мовлення та інтерпретацію; вплив через соціокультурні умовиводи
G	Genres	(типи мовлення): категорії, за якими члени однієї спільноти класифікують види словесної діяльності (казки, дитячі історії, народний фольклор, літературні казки тощо)

Проаналізувавши навчальну програму з іноземної мови для загальноосвітніх навчальних закладів, варто зазначити, що головною метою навчання іноземної мови у початковій школі є формування в учнів комунікативної компетентності, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями здобувачів початкової освіти [3]. Зміст навчання іноземної мови молодших школярів створюється на ідеях оволодіння нею у контексті міжкультурної парадигми, що передбачає взаємопов'язане засвоєння мови і культури. Зробивши аналіз підручників з іноземних мов (англійська, німецька), що пропонуються вітчизняному учню початкової школи, нами були виявлені вимоги, які висуває навчальна програма, щодо формування соціолінгвістичної компетентності в початковій школі, які представлені у таблиці 2.

Для вибору ефективних методів, засобів і прийомів навчання в початковій школі необхідно глибше зрозуміти учнів, враховуючи їхні індивідуальні особливості та психологічні характеристики вікового періоду. Віковий діапазон 6–10 років відіграє вирішальну роль у формуванні особистості дитини, оскільки саме в цей час виникають психологічні новоутворення. Вони є важливими досягненнями в розвитку учнів початкової школи та створюють основу для їхнього подальшого зростання [3].

Науковці визначають ключові соціально-психологічні та вікові характеристики цього етапу розвитку, зокрема: соціальну ситуацію розвитку, провідний вид діяльності, сферу спілкування, особливості інтелектуального розвитку та емоційні якості особистості [4]. Тому для формування соціолінгвістичної компетентності (СЛК) учнів доцільно

пропонувати завдання, які передбачають аналіз і самостійне опрацювання матеріалу. Такі вправи сприяють розширенню світогляду школярів.

Навчальна діяльність, що є основною в молодшому шкільному віці, підкоряється певним принципам. Одним із них є те, що процес навчання організовано так, щоб учні активно залучалися до освоєння ключових компонентів навчальної діяльності, сприяючи їхньому розвитку.

Одна з них полягає в тому, що весь процес викладання відбувається у формі розгорнутого представлення дітям головних компонентів навчальної діяльності, в яку вони активно включаються [5].

Навчальна діяльність учнів відбувається у навчальній ситуації. Завдання учителя іноземної мови у початковій школі полягає у детальному розкритті труднощів розв'язання конкретно-практичних завдань, необхідності пошуку загального способу розв'язання поставленої мети. Такий підхід є одним із суттєвих умов розвитку пізнавальної активності дітей, їхньої цікавості до навчання. Дану особливість слід враховувати вчителю при розвитку СЛК молодших школярів та розробляти завдання, які б потребували від них умінь висловлювати свою власну думку.

Аналіз педагогічної, методичної та лінгвістичної літератури, зокрема робіт Л. Борозенець (досліджувала формування іншомовної комунікативної компетентності, включаючи соціолінгвістичний компонент), С. Бучацької (вивчала особливості ділового спілкування іноземними мовами, що включає соціолінгвістичну компетенцію), Н. Гавриленко (вивчала аспекти іншомовної комунікативної компетенції, зокрема соціолінгвістичні), О. Григоренко (досліджувала соціолінгвістичні аспекти

Таблиця 2

Аналіз вимог підручників щодо формування соціолінгвістичної компетентності на уроках іноземної мови у початковій школі

Соціолінгвістична компетентність	
Клас	
1 клас	- Здатність використовувати прості привітання, прощання та ввічливі вирази відповідно до ситуації спілкування; - Розпізнавання та застосування основних розмовних фраз для повсякденного спілкування (наприклад, подяка, прохання); - Ознайомлення з особливостями святкових привітань та їхнє використання в відповідних контекстах.
2 клас	- Добір і вживання привітань, звертань і ввічливих фраз залежно від ситуації; - Використання вигуків для вираження емоцій у відповідних комунікативних ситуаціях; - Формування навичок дотримання базових правил ввічливості під час взаємодії.
3 клас	- Ознайомлення з культурними реаліями та традиціями країни, мова якої вивчається; - Розуміння особливостей повсякденного життя носіїв мови (наприклад, сімейні традиції, дозвілля); - Удосконалення вміння використовувати привітання, звертання та вигук; - Застосування норм ввічливості в різних ситуаціях спілкування.
4 клас	- Знання культурних і соціальних особливостей спільноти, чия мова вивчається, у таких аспектах: - повсякденне життя (харчування, свята); - побутові умови (житло, школа); - соціальні норми та правила поведінки (етикет, взаємодія в суспільстві). - Певнене використання привітань, форм звертання та вигуків у різних контекстах; - Дотримання етикету та соціальних норм під час спілкування.

Таблиця 3

Аналіз змісту онлайн-сервісів при застосуванні ІКТ

Ресурс	Назва	Інформаційно-комунікаційний компонент для формування СЛК
Електронні інтерактивні дошки	Wizer.me	Можливість застосування ІКТ для створення різних робочих аркушів
Створення коміксів	Storyboard	Онлайн-створення коміксів на різну тематику взаємодіючи з комп'ютерними засобами
Тестування та перевірка знань	Kahoot.com	Перевірка знань за допомогою питань з різними варіантами відповідей, включаючи різні зображення
	Quizlet.com.	
Вікторини, кросворди, ребуси	Flippity	Створення інтерактивних вправ на завдання в ігровій формі
Онлайн-демонстрації та симуляції	Mozabook	Можливість використання інтерактивних відео, цифрових підручників і вбудованих додатків
Віртуальні екскурсії	Ukraine Wow	Онлайн-екскурсії є досить цікавою інтерактивною технологією, що мотивує учнів до навчально-пізнавальної діяльності
	Музейний портал	

в контексті іншомовної освіти, Н. Катрич (аналізувала методику формування іншомовної компетентності, включаючи соціолінгвістичний компонент) та інших, дозволив нам дійти висновку, що СЛК, як складова ЛСКК, формується інтегровано у процесі оволодіння учнями мовної та мовленнєвої компетентностей.

Учитель іноземної мови в початковій школі має зосередити свої педагогічні зусилля на формуванні в молодших школярів комплексу загальних умінь, необхідних для розвитку соціолінгвістичної компетентності (СЛК).

Для ефективного розвитку СЛК учнів початкових класів важливо визначити ключові критерії відбору соціолінгвістичного матеріалу, зокрема в контексті використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), які сприяють її формуванню. До таких критеріїв належать:

- відповідність темі (матеріал має бути релевантним до теми, що вивчається);
- зрозумілість (матеріал повинен бути доступним і відповідати рівню знань учнів);
- автентичність (матеріал має включати поняття та слова-реалії, характерні для іноземної культури);
- наявність культурних реалій (матеріал містить елементи, що потребують фонових знань про історію, традиції, видатних діячів чи інші особливості культури).

Щоб оцінити значення ІКТ у розвитку СЛК учнів початкової школи в сучасних освітніх закладах, було проведено аналіз низки онлайн-сервісів, які застосовуються в навчанні. Досліджено та порівняно такі платформи: Wizer.me, Storyboard, Kahoot.com, Quizlet.com, Flippity, Mozabook і Ukraine Wow.

Результати аналізу використання зразків СЛК на базі ІКТ представимо у вигляді таблиці 3:

Отже, процес формування основ СЛК у здобувачів початкової освіти є дуже важливим. При цьому необхідно враховувати психологічні особливості учнів, розробляти дієві методики роботи, враховуючи ряд знань, умінь та навичок, які мають бути сформованими в результаті у молодших школярів.

Останніми роками методика викладання іноземних мов зазнала значних змін у структурі, змісті, організації навчального процесу та підходах до навчання. Найпоширенішим і найефективнішим методом залишається комунікативно-орієнтований підхід, який максимально наближає навчання до реальних умов іншомовного середовища. Важливим інструментом реалізації цього підходу є комп'ютерні технології, які забезпечують доступ до нових інформаційних джерел, стимулюють пізнавальну активність учнів, зменшують час на опанування мови, підвищують результативність самостійної роботи та сприяють упровадженню інноваційних форм і методів навчання. У зв'язку з цим фахівці в галузі ІКТ, лінгвістики, методики та вчителі іноземних мов мають працювати над створенням якісних мультимедійних навчальних і контрольних програм [6].

Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на уроках іноземної мови в початковій школі відбувається в різних форматах: індивідуальному, парному, груповому (2–6 учнів) та фронтальному (колективна робота всього класу). Вибір формату залежить від застосовуваних інструментів. Наприклад, написання текстових повідомлень, електронних листів, коментарів у цифрових журналах чи спілкування в чатах передбачає індивідуальну участь. Натомість використання інтерактивних дошок, соціальних мереж, відеоконференцій або онлайн-дискусій сприяє груповій чи фронтальній взаємодії.

Сучасні розробки включають комп'ютерні програми та завдання для одночасного використання кількома користувачами. До таких належать навчальні ігри для великих груп (Grab a Minute, An Item Description, Round Table, Chain Story, Internet Easy Go), вебплатформи для спільного навчання (Premier Skills English, LearnEnglish, Livemocha, LinguaLeo, Duolingo), а також мобільні додатки (LinguaLeo, Duolingo, LEXI24, English Listening, English Grammar Test, Learning English With The New York Times). Ці інструменти створюють інтерактивне навчальне середовище, мотивуючи учнів до вивчення іноземної мови у зручний і захопливий спосіб.

Інформаційні технології значно полегшують роботу вчителя у формуванні ключових і предметних компетентностей учнів початкових класів, сприяють розвитку навичок практичного застосування знань, створюють умови для продуктивної взаємодії між учителем, учнями та батьками, а також стимулюють творчі здібності дітей. Це є важливим для їхньої подальшої самореалізації в сучасному суспільстві [7]. Застосування комп'ютерних технологій у практичних заняттях на уроках іноземної мови сприяє:

- розвитку всіх чотирьох мовленнєвих умінь: читання, письма, говоріння та аудіювання;
- оволодінню невимушеною розмовною іноземною мовою;
- підготовці учнів до незалежного зовнішнього оцінювання;
- формуванню критичного мислення.

У процесі використання комп'ютерних технологій комп'ютер гармонійно взаємодіє з іншими технічними засобами. Його можна застосовувати на всіх етапах навчання: під час пояснення нового матеріалу, закріплення, повторення та контролю знань, умінь і навичок (ЗУН).

Комп'ютерні навчальні засоби є інтерактивними, оскільки вони здатні реагувати на дії учнів і вчителів, вступаючи з ними в діалог, що є основною рисою комп'ютерних методів навчання. Комп'ютер виконує такі функції:

Як учитель: джерело навчальної інформації, засіб наочності, тренажер, інструмент для діагностики та контролю.

Як робочий інструмент: засіб для створення та зберігання текстів, графічний редактор, інструмент для підготовки презентацій, обчислювальна машина великої потужності [7].

Ми переконані, що впровадження ІКТ на уроках іноземної мови в початковій школі є дієвим способом навчання молодших школярів. Ці технології роблять уроки більш захопливими та різноманітними, що підвищує мотивацію учнів до навчання.

Однак учителям слід стежити, щоб учні, захоплені яскравістю матеріалів, не відволікалися від основних завдань. Важливо зазначити, що ІКТ не

можуть повністю замінити вчителя, адже лише він здатен належним чином організувати навчальний процес і керувати ним у класі. На нашу думку, жодна технологія не може замінити цінність живого спілкування між учителем і учнями в реальному часі. [8].

Використання ІКТ у навчанні іноземної мови дає змогу позбутися традиційних форм навчання; підвищити індивідуалізацію навчальної діяльності учнів; оптимізувати засвоєння мовної структури та граматичних правил; подолати одноманітність навчальної програми при формуванні англomовної СЛК.

Перевагами використання ІКТ на уроках іноземної включають:

- підвищення якості навчання та ефективності контролю;
- збільшення кількості додаткової інформації;
- зменшення часу подачі матеріалу;
- орієнтація на сучасні методи навчання, які стимулюють мотивацію учнів [8].

Використання цих видів роботи підвищує ефективність засвоєння навчального матеріалу і допомагає учням розвивати мовні навички.

Інформаційно-комунікаційні технології як інструмент навчання надають спосіб організації роботи в парах або малих групах, коли можна обговорювати кожне питання, направляти та аргументувати власні думки. Вирішення завдання залежить не від керівника групи, а від кожного учасника, адже кожен має свою роль і зробив значний внесок у досягнення спільної мети. Розглянемо один із прикладів.

У 2 класі початкової школи при вивченні теми «Animals» учитель іноземної мови може використовувати пісню «Old MacDonald had a farm» для формування ЛСКК застосувавши ІКТ.

Етапи роботи над піснею, віршем:

1. Pre-reading

- Вибір пісні, відповідно до теми і вікових особливостей;
- Створення мотивації для вивчення пісні чи вірша.
- Опрацювання нової лексики та граматичного матеріалу, який може викликати труднощі при вивченні пісні чи вірша, нової соціокультурної інформації.

2. While reading

- Попереднє прослуховування пісні чи вірша.
- Читання уголос за вчителем.
- Опрацювання твору почерзі по одному рядку.
- Читання вірша кожним учнів за допомогою опорних слів.
- Заучування вірша (пісні) напам'ять у групах.
- Конкурс на кращого читця.

3. Post-reading activities

- Дайте відповіді на питання.
- Вставте пропущене слово.
- Зміни пісню віршиком про інше.

Продемонструємо, як засобами вірша й ІКТ на уроці німецької мови у 2 класі формуються складові ЛСКК: лінгвістичні, соціокультурні та соціолінгвістичні. Основним інструментом є вірш "Frühling ist da!", який використано у практичному занятті, описаному нижче.

Тема: Frühling kommt!

Мета: засвоїти лексику на тему "Весна"; формувати ЛСКК; розвивати навички аудіювання, говоріння, читання; використати ІКТ для підвищення мотивації учнів.

Поетичний текст:

Frühling ist da!

Die Blumen blühen,

Die Vögel singen,

Die Kinder spielen,

Die Glocken klingen.

Frühling ist da! Hurra!

ІКТ-засоби:

– YouTube (відео з озвученням вірша);

– LearningApps (вправи на рими, порядок рядків);

– Wordwall (асоціативні ігри зі словами);

– Padlet (спільна дошка для візуалізації);

– Canva (створення віршованих листівок).

Хід уроку:

1. Привітання і мотиваційне відео з весняною музикою;

2. Обговорення теми весни, знайомство з ключовими словами (через картки/Wordwall);

3. Ознайомлення з віршем (прослуховування, повторення, інтонаційне читання);

4. Інтерактивна робота з рядками вірша (LearningApps, Padlet);

5. Культурознавча частина: весняні традиції у Німеччині та Україні;

6. Рефлексія (стікери-враження, обговорення);

7. Домашнє завдання: створити візуальну або аудіоінтерпретацію вірша.

Використання поетичного тексту сприяє розвитку емоційного інтелекту, пам'яті та інтонаційної виразності. ІКТ не лише збагачують урок візуально, а й підсилюють міжкультурний компонент. Учні демонструють високу зацікавленість, легко відтворюють лексичні конструкції та долучаються до культурних паралелей. Отже, поєднання вірша та ІКТ на уроці німецької мови у 2 класі є ефективним засобом формування ЛСКК. Така методика відповідає вимогам НУШ і сприяє всебічному розвитку мовної особистості молодшого школяра.

Висновки. Формування англомовної соціолінгвістичної компетентності учнів початкової школи є важливим завданням сучасної освіти, що сприяє не лише оволодінню іноземною мовою, але й розвитку міжкультурного розуміння та комунікативних навичок. Проведений аналіз показав, що інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) відіграють ключову роль у цьому процесі,

забезпечуючи інтерактивність, доступність і автентичність навчальних матеріалів. Використання онлайн-сервісів, таких як Wizer.me, Kahoot.com, Storyboard, Quizlet.com, Flippity, Mozabook, Ukraine Wow, дозволяє створювати динамічне навчальне середовище, яке мотивує учнів і наближає процес навчання до реальних мовних ситуацій.

Враховуючи психологічні особливості молодшого шкільного віку, вчителі повинні застосовувати завдання, що стимулюють пізнавальну активність і розвивають самостійність. Комунікативно-орієнтований підхід, підкріплений ІКТ, сприяє інтеграції мови й культури, формуючи в учнів уміння взаємодіяти в міжкультурному контексті. Однак низка питань, зокрема щодо нормативності використання ІКТ, оптимальних форм і методів навчання, потребує подальших досліджень. Розробка нових методичних підходів і навчальних матеріалів на основі ІКТ сприятиме підвищенню ефективності формування соціолінгвістичної компетентності, готуючи учнів до успішної комунікації в глобалізованому світі.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Професійна освіта: словник: навчальний посібник / уклад. С. У. Гончаренко, Н. Г. Ничкало, Л. М. Дяченко та ін.; за ред. Н. Г. Ничкало. Київ: Вища школа, 2000. 380 с.
2. Ocker R. J., Yaverbaum G. J. Asynchronous computer-mediated communication versus face-to-face collaboration: results on student learning, quality and satisfaction. The Journal of Group Decision and Negotiation. 1999. Vol. 8, № 5. P. 427–440. DOI: 10.1023/A:1008655725646.
3. Калінін В. О. Особливості формування соціокультурної компетенції майбутнього вчителя іноземної мови у процесі професійно-педагогічної підготовки. Електрон. текст. дан. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/814/1/39.pdf> (дата звернення: 25.04.2025).
4. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій: навчально-методичний посібник для студентів мовних спеціальностей освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2011. 344 с.
5. Вісник науково-дослідницьких робіт викладачів та студентів: випуск п'ятий. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. 87 с.
6. Басай Н. П. Розвиток соціокультурної компетентності учнів початкової школи на уроках іноземної мови. Педагогічні обрії. 2018. № 5. С. 16–17.
7. Савінова Н. В. Інформаційно-комунікаційні технології в корекційній освіті. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2015. № 19. С. 156–164.
8. Warschauer M., Turbee L., Roberts B. Computer learning networks and student empowerment. System. 1996. № 24. P. 1–14. DOI: 10.1016/0346-251X(95)00049-6.